

BENETKE

SEMINAR **BLENKUŠ**

SEMINAR **BLENKUŠ**

14. - 16. oktober 2021

Brina Brodnjak
Ana Bubnič
Bor Bučan
Sima Bučar-Fiškin
Ema Ceglar
Žiga Colarič
Amir Čekić
Tilen Bradeško-Jekovec
Medard Brezovnik
Luka Čuš
Anja Markič
Tilen Breznik
Miha Colja
Tristan Černe
Tina Čuješ
Domen-Ahac Pogačnik
Eva Dolar
Valentina Fojkar
Anže Hribšek
Damir Hutinović
Ajda Murnik
Naja Lovka
Vita Osterman
Matevž Dražumerič

Matej Blenkuš
Primož Žitnik
Dominik Košak

NASTANITEV

a&o Venezia Mestre 2
Via Ca' Marcello, 15, 30172 Venezia VE, Italija

KONTAKTI

Primož Žitnik +386 40 655 933
Tilen Breznik +386 41 737 315
Miha Colja +386 69 679 006
Tristan Černe +386 31 596 999

GINO VALLE

1923 - 2003

Gino Valle se je rodil v Vidmu leta 1923. Diplomiral je na IUAV v Benetkah leta 1948 in nato vstopil v pisarno svojega očeta Provina, ki je nadaljeval svojo dejavnost v Studiu Architetti Valle. Leta 1951 je prejel Fulbrightovo štipendijo in študij na Harvard Graduate School of Design v Cambridgeu, ZDA, kjer je diplomiral iz mestnega in regionalnega načrtovanja. Od konca petdesetih let je bil svetovalec za oblikovanje izdelkov v podjetjih Solari in Zanussi: po zaslugi svojih projektov je bil leta 1956, 1962 in 1963 nagrajen z nagrado "Zlati kompas", leta 1995 pa je za karijerne dosežke prejel isto nagrado.

Bil je član delovne skupine za izobraževanje pri ICSID (1963-67), njen podpredsednik pa je postal v letih 1967 in 1971. Leta 1964 je dosegel polno profesorstvo, od 1967 do 1971 pa je poučeval na številnih univerzah v Evropi, Južni Afriki in na Harvardu v ZDA. Leta 1972 je postal izredni profesor arhitekturnega oblikovanja na IUAV v Benetkah, leta 1977 redni profesor do leta 2001, ko je nehal poučevati.

Leta 1975 je kot član Akademije v San Luci prejel nagrado Antonia Feltrinellija za arhitekturo Accademia Nazionale dei Lincei. Leta 1993 je postal častni sodelavec Ameriškega inštituta za arhitekte, leta 2002 je prejel srebrno medaljo Šole za umetnost in kulturo, ki jo je podelil predsednik Italije in leta 2003 je umrl v Vidmu.

CARLO SCARPA

1903 - 1978

Carlo Scarpa se je rodil 2. junija 1906 v Benetkah. Ko je bil star 2 leti, so se preselili v Vicenzo, leta 1919 pa so se ponovno preselili v Benetke, kjer se je vpisal na akademijo, smer za arhitekturno risanje. V letih 1922-24 je začel njegove prve projekte kot sodelavec v podjetju Architect V. Rinaldo in v letu 1926 opravil diplomsko za profesorja arhitekturnega risanja v Kraljevi umetnostni akademiji v Benetkah. Svojo kariero je nato nadaljeval v Royal Superior Institute of Architecture v Benetkah, v letu 1972 pa je postal direktor arhitekturnega inštituta Beneške univerze. Scarpov sloves se je začel šele po drugi svetovni vojni, ko so njegova dela začela kazati poseben vpliv, ki ga je dobil od Franka Lloyd Wrighta in Josefa Hoffmana. Umrl je leta 1978 na Japonskem, pokopan pa je v Brion Tombu, ki je tudi njegovo najboljšo arhitekturno delo. Scarpa je znan po izbiri materialov, ki so bili povezani med seboj in s človeškim telesom. Imel je tudi odličen občutek za detajle.

ANDREA PALLADIO

1508 - 1580

Andrea Palladio je bil italijanski renesančni arhitekt, ki je deloval v takratni beneški republiki. Najprej se je šolal za klesarja, nato pa je odšel študirat antično arhitekturo v Rim. Po smrti mecena sta ga podpirala brata Barbaro in ga spoznala z Benetkami. Tako je postal Proto della Serenissima oz. glavni arhitekt Beneške republike.

Paladijanski klasicizem

Svoj stil je začel oblikovati okoli leta 1541. Nanj sta vplivali grška in rimska arhitektura ter Vitruvijevo delo **De architectura**. Paladijanski stil, poimenovan po njem, se drži klasičnih rimskih načel, ki jih je znova odkril in uporabil v svojih delih. Znan je kot eden najbolj vplivnih arhitektov v Zahodni arhitekturi, njegova dela pa so bila stoletja vrednotena kot bistvo renesanse, miru in harmonije. Razvil je 3 tipe zgradb: meščansko palačo, podeželsko vilo in cerkev. Večina vil stoji v pokrajini Vicenza, palače v mestu Vicenza, večina cerkev pa v Benetkah.

NAČRT POTI - 1. DAN

Videm - Benetke

- s** Ljubljana
- A** spomenik fašističnemu upor
- B** hiša Bellini
- C** hiša Giacomuzzi-Moore
- D** Palazzo Rosso
- E** casa di Risparmio
- F** prenova hiše Romanelli - Menini in
hiša Migotto
- H** mestna hiša Casarsa della Delizia
- I** pisarne Zanussi - Rexi
- J** muzej Gipsoteca Antonio Canova
- K** vila Maser
- L** Grobnica Brion
- h** Hostel Mestre

VIDEM

Zgodovina

Videm je z več vidikov najpomembnejše mesto v zgodovinski regiji Furlaniji. Leži v središču italijanske dežele Furlanija-Juljska krajina, na severovzhodu Italije. Do leta 2016 je bil administrativno središče Videmske pokrajine, ozemeljsko in številčno največje oziroma osrednje pokrajine te dežele. Ima približno 100.000 prebivalcev.

Največje mesto Furlanije in drugo največje mesto v deželi za Trstom, leži na prodni ravnini, na severnem robu Furlanske nižine, med Alpami in Jadranskim morjem, v zračni črti le okoli 15 kilometrov zahodno od slovenske državne meje oz. slovenskega poselitvenega ozemlja. Zaradi središčne lege je pomembno cestno in železniško križišče, gospodarsko, kulturno, izobraževalno in cerkveno središče Furlanije. Po oceni živi v Vidmu in bližnji okolici več kot 2000 prebivalcev slovenskega rodu, ki so se naselili sem bodisi neposredno iz Beneške Slovenije ali kot povratniki iz drugih migrantskih okolij v Evropi.

Obstaja pa stara Madžarska legenda, ki pravi, da je Attila, poveljnik Hunov ob obleganju Ogleja na lokaciji Videma želel zimsko taborišče. Ker pa je bila lokacija preveč ravna je svojim možem ukazal da naj z čeladami in ščiti nanosijo zemljo in ustvarijo hrib, na katerem danes leži Videm.

SPOMENIK FAŠISTIČNEMU UPORU

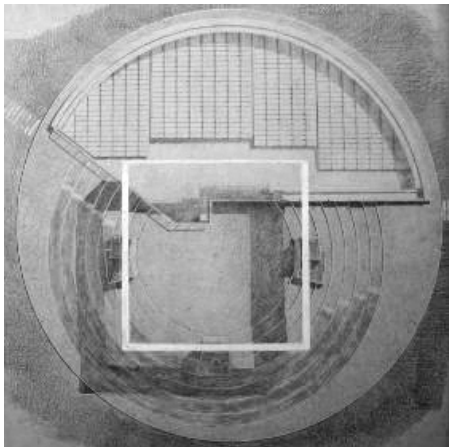
1A

Gino Valle, 1959

Arhitekta Gino Valle, Federico Marconi in kipar ter oblikovalec Dino BaValdella Sandro Conti Vo so na javnem natečaju leta 1958 osvojili prvo mesto za postavitve spomenika v spomin odpora do nacističnega fašizma na trgu Luglia XXVI in tako pripravili načrte za postavitve spomenika upora (Monumento alla Resistenza).

Izbruhnili so polemike o konkretnih metodah gradnje, ki so se vlekle za več kot pet let, ko se je 21. decembra 1963 takratni župan odločil, da bodo gradnjo dokončali. Šele leta 1969 je bil spomenik uporom zaključen in odprt z impresivno slovesnostjo 25. aprila istega leta ter od takrat vsako leto gosti osvobodilno slovesnost.

Vsak sestavni del spomenika/arhitekture nosi globlji, simbolni pomen - krog okoli spomenika predstavlja mikrokozmos, kovano železo terje k ideji požara, "strašni" betonski kvader podpirajo le trije podporniki, kar nakazuje negotovo ravnovesje na katerem stoji svoboda, voda, ki teče skozi spomenik in dere v kanale, pa predstavlja globoke vojne rane.

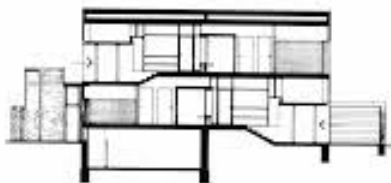

HIŠA BELLINI

Gino Valle, 1957

1B

Hiša se nahaja na območju širitve stavb začetka dvajsetega stoletja, med ulicami Bezzecca in Fiore dei Liberi. Za stanovanjsko območje so značilne enojne in dvojne stavbe ter majhne zgradbe. Dvodružinska stanovanjska stavba se razprostira v dveh nadstropjih in v kleti z enim stanovanjem v nadstropju. Načrt je pravokoten in ima dva vhoda v hišo, postavljenih na dveh koncih parcele, kar ustvari zrcalno ureditev z ločenimi dnevnimi in spalnimi prostori, med tem ko je osrednji del namenjen servisnim prostorom. Nosilna konstrukcija, je v celoti sestavljena iz vidne opeka; isti material se uporablja tudi za druga telesa, garaže in za vrh zidane ograje; robniki tal in strehe so iz armiranega betona, ki tudi ostane izpostavljen in postane element niza. Oblika in položaj odprtín dajet prednost funkcionalnosti pred estetskim vidikom.

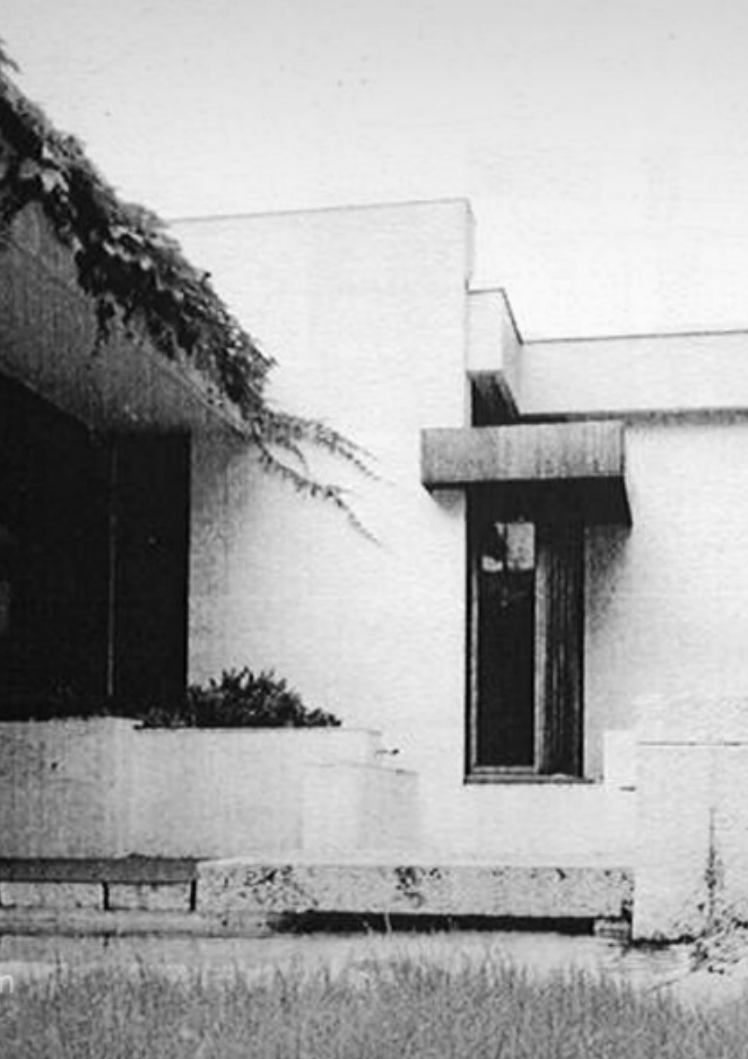

Angelo Masieri, 1949

Prenova ****Case Giacomuzzi Moore****, ki jo je zasnoval ****Angelo Masieri****, eden največjih predstavnikov Videmske arhitekture, gosti dejavnosti in storitve za otroke in družine ****Spazio Oblò****. Njen cilj je zadovoljiti različne potrebe uporabnika: zbiranje, izobraževalnje, razstavljanje, kongresne in družabne. Projekt vključuje uporabo sprehajalnih poti in vstavljanje aromatičnih rastlin v učne in čutne namene. Leta 1949 je takrat osemindvajsetletni Angelo Masieri sestavil projekt hiše za inženirja in družinskega prijatelja Luciana Giacomuzzija. To je prvi večji stanovanjski projekt po majhnih hišah, zgrajenih v okolici Vidma. Naročnik je zahteval avantgardne tehnične in estetske rešitve. Stavba stoji na vogalu pravokotne parcele, ki na eni od strani gleda na Marangoni, na drugih treh straneh pa jo zapirajo sosednje nepremičnine. Masieri je premaknil hišo čim dlje od ulice, kar omogoča ustvarjanje sprednjega vrta. Zapiiranje vseh zemljišč znotraj ograje zagotavlja "zasebnost", ki jo zahteva naročnik, hkrati pa omogoča, da prostor vrta dojamemo kot podaljšek notranjega prostora. Na vrtu najdemo bazen z vodo, ki deluje kot odsevni element in omogoča svetlobi, da prodre v dnevno sobo. Hiša nedvomno označuje predloge organske arhitekture ****Franka Lloyd Wrighta****. Leta 1985 je obnova hiše vključevala izvedbo razstavnega prostora v pritličju in nekatere spremembe prostorov. Kljub temu še danes hiša Giacomuzzi s spoštovanjem konteksta prenaša Wrightov nauk, za katerega je treba hišo obravnavati kot ****notranjost, v kateri je treba živeti, in ne kot zunanost, ki jo je treba presojati****.

Žgečklivo dejstvo:

Leta 1951 mu je uspelo spoznati mojstra Franka Lloyd Wrighta v Benetkah. 8. junija 1952 je Masieri z ženo odšel v ZDA z namenom, da bi se srečal z Wrightom, a ga ta več mesecev ni mogel sprejeti. Ob prihodu v ZDA je poznal Gina Valleja. Skupaj sta obiskala dela Wrighta in drugih mojstrov sodobnega gibanja. Na poti nazaj iz Taliesin Westa, Wrightove arhitekturne šole v Arizoni, kjer naj bi se arhitekta končno sestala, je bil avto, v katerem so potovali Masieri, njegova žena, Gino Valle in ameriški študent, v prometni nesreči. Angelo Masieri je zaradi nesreče umrl 28. junija 1952 v Pensilvaniji.

PALAZZO ROSSO

1D

Gino Valle, 1964

Stavba stoji na vogalu ulice Vicolo Pulesi in Mercatovecchio. Obrnjena je proti srednjeveški, široki ulici in se nevsiljivo zliva z njo. Stavba je visoka pet etaž s podstrešjem. Javno pritličje s trgovino ima vhod iz sprednje strani. Nadstropja so poljavni prostori s pisarnami do katerih lahko dostopamo iz stranske ulice. Podstrešje je zaseben prostor s stanovanji. S spoštovanjem do preteklosti in prostora je stavba narejena iz materialov lokalne zgodovinske tradicije. Navpičnice ter horizontale, ki nadaljujejo ritem sosednjih srednjeveških stavb jo nevpadljivo, postavijo v prostor.

Fasade prikazujejo nosilno konstrukcijo stavbe skozi kovinske profile z zapolnitvami, delno zastekljena in delno v marmornatih ploščah, ki zavračajo sklicevanje oblikovalca na jezik srednjeveške arhitekture in se s tem željo primerjati z že obstoječo arhitekturo. Klicana tudi Palazzo Rosso je ime dobila po rdečkasti barvi ki prekriva horizontalne in vertikalne jeklene nosilce. Ti oblikujejo kompozicijo dveh fasad, ki sta elegantno povezani z vogalno povšenino. Vrsta strešnih odprtin, nameščenih na venec globokih streh, omogoča ustrezno osvetlitev zgornjega nadstropja in ustvarja prijetne svetlobne učinke.

Gino Valle, 1955

Ob via Mercatovecchio na levi strani stoji Palazzo del Monte di Pietà, ki je od leta 1882 sedež Cassa di Risparmio. Oblikovali so ga trije arhitekti različnega izvora: Francesco Floriani iz Vidma, Bartolomeo Rava iz Milana in Jacopo Benoni iz Benetk. Gradnja je trajala skoraj sto let - od konca 16. stoletja do konca 17. stoletja. Fasada, ki se odpira na ulico z arkadami in dvema okenjskima detajloma, ki sta v zgornjem delu nadkrita z lomljenim timpanonom, ima močan učinek na mimojdočega. Zanimive so štirje marmornati sklopi "Pietà", postavljeni na štiri vogale stavbe med drugo 17. in prvo polovico 18. stoletja. Notranjost stavbe je v celotprenovil arhitekt Gino Valle in jo uredil glede na potrebe banke; v obnovljenih prostorih se danes hrani številna umetniška dela, vključno z dragocenimi omarami iz osemnajstega stoletja, ki so nekoč imele registre kmetov. 20m atrij je arhitekt pokril z mrežno konstrukcijo, ki zaradi prosojnosti in nepropustnosti open ustvari prijeten, fluiden ritem novo nastalega dinamičnega notranjega prostora.

PRENOVA HIŠE ROMANELLI - MENINI 1F.1

Gino Valle, 1955

Stavbo z atrijsko zasnovo, ki jo je prvotni arhitekt Taddio poimenoval "palazzina", ima dve nadstropji, namenjeni bivalnim in spalnim prostorom, ima delno podstrešje in strešno teraso osrednjega stolpa.

V letih 1952-1953 sta Gino in Nani Valle, v sodelovanju z Myerjem, zasnovala in zgradila verando, ki zapira balkon nad vhodnim potirkom, da bi dokončala dekleško spalnico in dodala kopalnico. Arhitekti so izbrali fiksno kotno stekleno okno s temnim okvirjem, vstavljeno v leseno konstrukcijo, ki deluje kot povezava z obstoječo ograjo in z leseno streho, prekrito z bakrom. Prezračevanje verande je zagotovljeno s sistemom vertikalnih bakrenih polknov, ki jih dobimo v parapetu terase, v spalnici z domiselnim drsnim stropom in z zunanjimi odprtini na strehi. Intervencija zapre veliko okno, ki ga je zasnoval Taddio. Poseg se v smislu materialov in arhitekturnega jezika jasno razlikuje od prvotnega projekta, vendar se z veliko spretnostjo in izpopolnjenostjo prilega obsegu ter povečuje lepoto kompleksa.

HIŠA MIGOTTO

1F.2

Gino Valle, 1955,

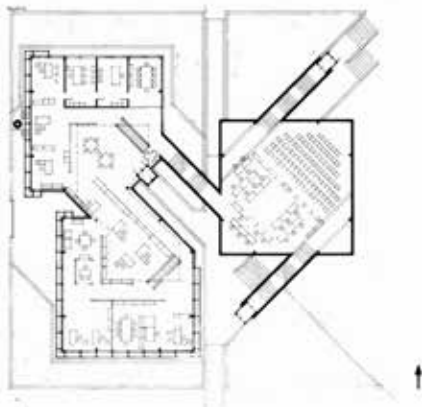
Hiša je zgrajena na majhni parceli z veliko drevesi. Okvirna konstrukcija iz armiranega betona dosega že nekaj obstoječih dreves in tvori majhno teraso. V hišo vstopite skozi teraso s pogledom na dnevno sobo in železno stopnišče. Za notranjost je značilno nasprotje med togo strukturo masivnih stebrov iz opeke in stene, ki so steklene ali masivne. Ti dve komponenti sobivata v medsebojnem odnosu zanikane vizije med zunanjimi in notranjimi prostori. Zgoraj del hiše je izprazen, kjer je velika terasa narejena iz okvirja konstrukcije.

MESTNA HIŠA CASARSA DELLA DELIZIA 1G

Gino Valle, 1974,

Kompleks mestne hiše je sestavljen iz treh kvadratnih teles, ki so med seboj povezani z rampami in stopnicami, ki so postavljene diagonalno na njihovo strukturo. Dve nižji poslovni stavbi prepoznamo po liniji "tračnih oken", ki potekajo po celotnem obodu. Višje telo vsebuje glavno zbornico in je prerezano z diagonalnimi dostopnimi rampami na dveh vogalih kocke. Celoten kompleks je obešen, pisarne stojijo na dvojnem betonskem podstavku, ki ga prekriva zelenica, zbornico pa podpira armirano-betonska pregrada. Svetloba, v notranjosti ustvarja posebne svetlobne ter prostorske učinke. Izvirno pohištvo so čez leta zamenjali, medtem ko je stavba kot celota še vedno ohranjena prvotni videz.

PISARNE ZANUSSI - REX

1H

Gino Valle, 1961,

Pisarne in tovarno gospodinjskih aparatov Rex – Zanussi je v 60. letih prejšnjega stoletja zasnoval italijanski arhitekt Gino Valle. Podolgovata stavba, dolga dobrih 90 metrov, je zasnovana na strogi modularni horizontalni mreži in velja za obliko formalizma v arhitekturi. V prerezu je razvidno, kako je stavba stopnjevana skozi tri nadstropja. Tako lahko svetloba skozi strešna okna pronica v prostor in dodatno osvetljuje pisarniške prostore. Odprtine na strehi omogoča jeklena konstrukcija, ki je vpeta v betonsko konstrukcijo stavbe. Kompleks po celotni dolžini povezuje najožje tretje nadstropje, ki na vhodu v območje tovarne služi kot streha.

Konstrukcija stavbe je sestavljena iz velikih prečnih okvirjev v tovarniškem telesu, povezanih na 2,4 m, kar je enako dvema moduloma, s stranskimi previsi 3,6 m. Glavna razdalja 7,8 m je enaka šestim modulom. Raztezni spoji se nahajajo v osi parov stebrov, vsak po 19,2 m. Stebri podpirajo pare vzdolžnih nosilcev na rezilu, na katerem temelji tri ploščadi (ravnine) različnih podaljškov. V različnih nadstropjih je omejena le s površino hodnikov in predsob.

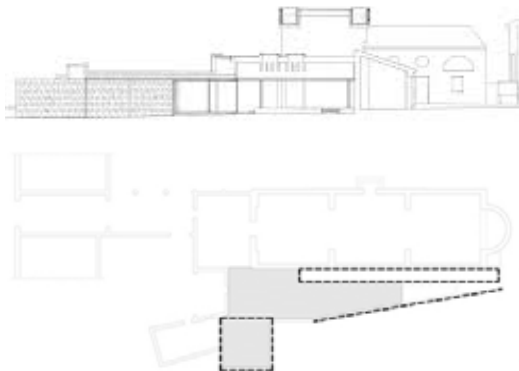

MUZEJ GIPSOTECA ANTONIO CANOVA 11

Carlo Scarpa, 1957,

Gipsoteca Canoviana je del muzeja Canova, ki se delno nahaja v rojstni hiši kiparja Antonia Canove (1757-1822) v Possagnu. V muzeju je shranjena popolna zbirka kipov iz mavca, terakote in marmorja, ki jih je Canova izdelal za svoje slavne sodobnike, kot so Napoleon, angleški kralj, avstrijski cesar, papeži ... Gipsoteca je ob 200. obletnici Canovinega rojstva leta 1957 dobila novo modernistično krilo, ki ga je zasnoval beneški arhitekt Carlo Scarpa. Scarpovo preddverje je bilo razdeljeno na dva manjša prostora. V prostoru, ki je zgrajen na vrtu Canovine hiše, sta bili shranjeni razstavni modeli iz terakote. Drugi prostor, ki ga je Scarpa poimenoval "Bolnišnica za mavec", je vodil v manjšo sobo za sosednjim hlevom. Preddverje danes povezuje dvorano iz 18. stoletja in konferenčno sobo, ki je namenjena začasnim razstavam.

VILA MASER

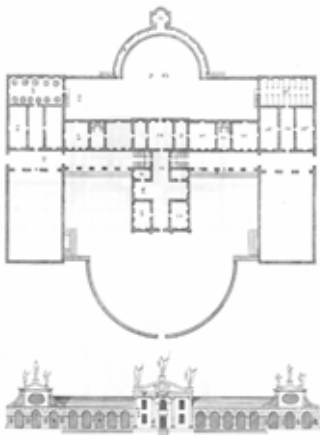
1J

Andrea Palladio, 1557,

Villo di Maser je okrog leta 1550 zasnoval arhitekt Andrea Palladio kot prestižno lokacijo kmetijskega posestva plemenitskih beneških bratov Daniela in Marcantonio Barbaro, ki sta okrasitev stavbe zaupala slikarju Paolu Veroneseju in kiparju Alessandru Vittorii.

Osrednji blok vile stoji pred odprtimi arkadnimi čeli simetričnih kril. Arhitekta so pri oblikovanju fasade navdihnili rimski templji - tako je v notranjosti bivalnim prostorom dal veliko versko veličino. Na obeh straneh so portiki povezani z osrednjim delom s stranskimi krili, namenjenimi kmetijski rabi. Štirje kipi, ki prikazujejo olimpijske bogove, stojijo pred fasado in dajejo občutek velike dobrodošlice. Nad zabatom stoji heraldični simbol družine Barbaro v središču alegorije, ki predstavlja mir in harmonijo in je bila navdih za gradnjo vile. V nišah kril stojijo drugi olimpijski bogovi, na fasadah kril najdemo dve sončni uri, ki prikazujeta čas.

Lokacija na hribu, eleganca dimenzij, harmonija z okoliškim naravnim okoljem ter lepota dekoracij naredijo Villo di Maser eno najbolj cenjenih arhitektovih del.

VILLA EMO

1K

Andrea Palladio, 1570

Villo Emo je zasnoval Andrea Palladio pred letom 1570 družini Emo.

Pozicioniranje vile Emo v širši posesti temelji na dveh smereh, ki sta med seboj pravokotni, vodoravni, ki jo predstavlja sama vila, in navpična, pot, ki vodi do vile, prvotno v celoti obrobljenem s topoli. Osrednje telo na fasadi vile rahlo izstopa iz osi obeh kril. Na njem so prepoznavne značilnosti klasične fasade, kot je pronaos, značilen za grški tempelj (štirje dorski stebri in okrašen sediment). Celotna fasada osrednjega dela sloni na visoki podlagi, ki je z rampo povezana z osrednjim dvoriščem. Malta, opeka in les so ključni elementi te zgradbe, medtem ko ima dekoracija v notranjosti imitacijo dragocenih materialov. Dolgi stranski krili, sta včasih predstavljali jedro kmetijske dejavnosti (hlevi, kleti in zavetišče za orodje) - sta dva enaka zrcaljena bloka, vsak z 11 velikimi zaobljenimi loki.

Izvirnost prvotne paladijske zasnove se je v prvi polovici 17. stoletja za vedno izgubila po prilagoditvi novim namenom uporabe vile. Preoblikovanje iz vile-kmetije po paladijski zasnovi v vila-plemiško rezidenco, kjer so preživeli počitnice in sprejeli goste, Arhitekt Francescu Muttoniju (1667-1747) je v prvi polovici 17. stoletja preoblikoval vilo iz vile-kmetije po paladijski zasnovi v vila-plemiško rezidenco, kjer je družina preživljala počitnice in sprejemala goste. V istem obdobju je bil v zahodnem krilu zgrajen majhen oratorij, posvečen sv. Janezu Krstniku, kar ni spremenilo videza paladijske fasade.X

GROBNICO BRION

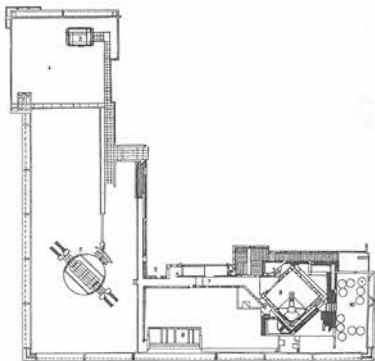
1M

Carlo Scarpa, 1987

Grobnico Brion, ki se nahaja ob pokopališču vasi Altivole, je med leti 1969 in 1978 zasnoval Carlo Scarpa, ki je z vizijo mavzoleja želel potolažiti žive, kot tudi ustvariti zavetje mrtvih. Sam je zapisal *: "I wanted to show some ways in which you could approach death in a social and civic way"*. 2200 m² veliko območje ima obliko črke "L" in je sestavljeno iz betonskih elementov - meditacijskega paviljona ter kapelice, vrtov in vodnih elementov ki jih združujejo sprehajalne poti. Scarpa je oblikoval kompozicijo svetlobe in oblik, ki je obenem spomenik in prostor za meditacijo in kontemplacijo. V središču oglatega bazena, ki je obkrožen z betonsko steno in pasom barvnih ploščic je na tankih stebrih umeščen meditacijski paviljon, ki na videz lebdi nad vodo. Fasada grobnice je asimetrično oblikovana z oglatimi odprtinami in dvema sekajočimi se krožnicama, ki simbolizirajo zvezo med možem in ženo Brion. Kljub temu da je bila grobnica namenjena družini Brion, je v njej pokopan tudi arhitekt.

Žgečljivo dejstvo:

Leta 1978, ko je bil Carlo Scarpa v Sendaiju na Japonskem, je po padcu na betonskih stopnicah po desetih dneh umrl. Pokopan je v stoječem položaju in zavrt v laneno rjuho v slogu srednjeveškega viteza, v izoliranem zunanjem kotu svojega pokopališča Brion.

NAČRT POTI - 2. DAN

Benetke

-
- A** železniška postaja Santa Lucia
 - B** ponte della Costituzione
 - C** law court offices
 - D** vhod v Università luav di Venezia
 - E** scuola Grande di San Rocco
 - F** palazzo Ca' Foscari
 - G** gallerie dell'Accademia in
ponte dell'Accademia
 - H** palazzo Grassi in Grassi teater
 - I** cerkev San Salvador
 - J** most Rialto
 - K** Fondaco dei Tedeschi
 - L** cerkev Santa Maria dei Miracoli
 - M** kip Bartolomeja Colleonia
 - N** muzej Palazzo Grimani
 - O** most Querinin Stampalia
 - P** Fondazione Querini Stampalia
 - R** razstaviščna soba Olivetti
 - S** Le Zitelle
 - T** stanovanjski kompleks pri Le Zitelle
 - U** sošeska Junghans
 - V** stanovanjski kompleks Giudecca

ŽELEZNIŠKA POSTAJA SANTA LUCIA **2A**

Angiolo Mazzoni, 1943

Santa Lucia je edina železniška postaja v zgodovinskem mestu Benetke in je tako ena od dveh najpomembnejših železniških postaj v Benečiji (druga je Mestre). Santa Lucia se nahaja v Cannaregio, najsevernejšem od šestih zgodovinskih okrožij zgodovinskega mesta, blizu zahodnega konca Velikega kanala.

Gradnja postaje Santa Lucia se je začela leta 1860. Da bi naredili prostor tako za postajo kot za njeno dvorišče, so leta 1861 podrli samostan in cerkev Santa Lucia. Tako je novozgrajena železniška postaja prevzela ime cerkve. Sedanja stavba postaje je ena redkih modernističnih stavb, ki gledajo na Veliki kanal. Je rezultat vrste načrtov, ki jih je začel razvijati racionalistični arhitekt Angiolo Mazzoni v desetletju po 1924. Leta 1934 je zmagal Virgilio Vallot na natečaju za podrobno zasnovo sedanje postaje. Med letoma 1936 in 1943 sta Mazzoni in Vallot sodelovala pri gradnji postaje, medtem ko je Mazzoni oblikoval tudi železniško dvorano. Slednje je bilo dokončano šele nekaj let kasneje, leta 1952, po zasnovi, ki jo je razvil drugi arhitekt Paul Perilli.

PONTE DELLA COSTITUZIONE **2B**

Santiago Calatrava, 2008

Ponte Della Costituzione je bil narejen kot četrti most preko Velikega kanala. Povezuje železniško postajo stadione Santa Lucia na severu in trg Piazzale Roma na jugu, kjer je avtobusna postaja in parkirišče, ki je edini del mesta dostopen z avtomobilom.

Most je oblikoval španski arhitekt Santiago Calatrava. Domačini zato mostu po navadi rečejo kar Calatravin most ali dinosaver, saj struktura spominja na hrbtenico ogromnega dinosavra. Sam arhitekt pravi, da arhitektura temelji na razumevanju anatomije, ki je ključen člen vsakega dela. Prav tako se vidi povezava med modernim in klasičnim, kar je značilnost vseh Calatravovih del.

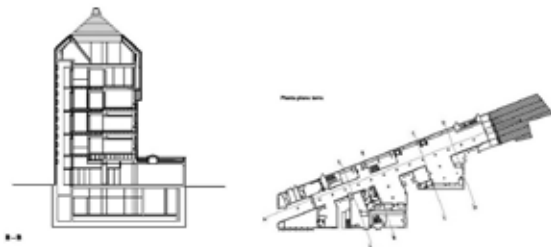
Most je narejen iz treh delov. Da obeh bregovih je zaradi razmočenih tal temeljen 20 m globoko, vmesni jekleni del pa je v enem kosu vstavljen med oba bregova. Konstrukcija je sestavljena iz treh lokov in vmesnih nosilcev, ki jih povezujejo skupaj. Nosilci so jeklene cevi in plošče. Okvir je pobarvan z rdečo barvo.

“Velika senca”, ki privablja tokove ljudi, ima pet etaž in deluje kot “mestni vhod”. Ta leži in definira os z mostom Santiago Calatrava, ki se nahaja na nasprotni strani trga Roma.

Nova stavba ima preprosto, arhetipsko, kompaktno obliko, ki je posledica manipulacije s tipologijo beneških industrijskih objektov. Stavba postane “infrastruktura”, ki obstoječo tovarno iz 19. stoletja (Manifattura Tabacchi) prevede do sodobne rabe: v njej najdemo tehnološke sisteme, ki služijo celoti. V notranjosti skozi vse etaže prodira odprt vertikalni prostor, ki čez dan predstavlja javno komunikacijo, saj v pritličju gostilne mnoge komercialne storitve, ki bodo obiskovalcem omogočile kakovostnejši ter večji javni prostor. Linearno stopnišče je zasnovano glede na vzpenjanje in s pomočjo ločilnih oken, v notranjosti oblikuje posebne svetlobne efekte.

Material zgradbe je vnaprej oksidirani tip bakra TECU. Baker v Benetkah je material, iz katerega so zgrajene vse strehe institucionalnih stavb. V tem projektu materialnost in oblika postaneta metafora, ki predstavlja institucijo: hiša pravičnosti je velika monomaterična streha, ki sprejema državljane v razsvetljenem prostoru. Delo z idejo “časa” je v Benetkah arhetipsko. “*We always work with materiality and light, instigating, with pro-oxidation, the idea of subtracting material from surfaces and activating them with light, which is what time does.”* Delo z idejo “časa” je v Benetkah arhetipsko.

VHOD V UNIVERSITÀ IUAV DI VENEZIA 2D

Carlo Scarpa, 1984

Univerza v Benetkah IUAV je ena prvih arhitekturnih šol v Italiji, saj je bila ustanovljena že leta 1926. Organizirana je v treh oddelkih: Oddelek arhitekture in konservatorstva, Oddelek za kulturo in Oddelek urbanizma. Carlo Scarpa, takratni profesor in direktor Inštituta beneške arhitekturne univerze je bil tudi arhitekt, odgovoren za oblikovanje vhoda v prostor med šolo in Chiesa San Nicola da Tolentino. Prostori Tolentini vključujejo samostan v cerkvi Tolentini in nekatere okoliške objekte. Samostan je poznan po svojih posebnih arhitekturnih elementih: križni hodnik s stebriščno verando, prvo nadstropje s celicami na treh straneh in sejno dvorano na robu samostana.

Projekt je bil organiziran v treh fazah (1966, 1972, 1976-1978) zadnjo je končal Sergio Los leta 1984 s pomočjo načrtov, ki jih je Scarpa zapustil pred svojo smrtjo.

SCUOLA GRADNE DI SAN ROCCO 2E

P. Bon, S. Lombardo, A. Scarpagnino, De'grigi, 1663

Scuola Grande di San Rocco je bila ustanovljena leta 1478 in kmalu za tem postala najbogatejša in največja med t. i. Beneškimi šolami, verskimi bratovščinami, ki so delovale kot nekakšne dobrodelne organizacije in družabni klubi. Scuole Grande so pomembno pripomogle k razvoju glasbene in likovne umetnosti v obdobju renesanse in baroka, bile so med najpomembnejšimi meceni umetnikov in ustvarjalcev. Tako v Scuola Grande di San Rocco najdemo nekatera izmed najboljših del Tintoretta (poglavja iz Nove in Stare zaveze Svetega pisma), Tiziana, Giorgiona, Tiepola ... Stavba Scuole Grande je v treh desetletjih načrtovanja doživela preobrazbe in dopolnitve skozi roke štirih različnih avtorjev. Zasnova (delo hišnega arhitekta Pietra Bona) je klasična, značilna za beneške 'Scuole'. Sestoji iz dveh dvoran, ki ena nad drugo tvorita glavni volumen stavbe. Pritlična dvorana je dostopna neposredno s trga, Sala Capitolare (kapiteljska dvorana), pa je s spodnjo povezana preko t. i. Velikega stopnišča. Obstoječe stopnišče je bilo dodano naknadno (Antonio Scarpagnino) - zamenjalo je manjše, skromnejše stopnišče iz prvotne zasnove, ki ni odgovarjalo funkciji. Tudi monumentalna trška fasada je delo Scarpagnina. Z izgradnjo cerkve San Rocco in Scuole Grande je v 16. stoletju nastal nov trg. V grajeni okolici je poseg narekoval novo, večje merilo, ki se je dopolnjevalo še vse do 18. stoletja.

PALLAZO CA' FOSCARI

2F

Carlo Scarpa, 1453, 1937 (prenova)

Pallazo Ca'Foscari je gotska stavba, ki se nahaja v Benetkah ob Grand Canalu. Zgrajena je bila leta 1453 za družino Foscari. Uvodno podobno stavbo je zasnoval Bartolomeo Bon. Predstavlja tipičen primer prebivališča beneških plemičev in trgovcev. Vedno je bila ena izmed najbolj mogočnih stavb v mestu in je danes sedež Foscari univerze.

Pomembne so prenove te stavbe. Glavni vhod v stavbo, portal, je bil obnovljen leta 2008. Narejen je iz istrskega marmorja in je pravokotne oblike. Prenova iz leta 1935 - 1937 si je postavila za cilj funkcionalno in arhitekturno izboljšanje palače. Carlo Scarpa je izboljšal pohištvo za rektorat, uredil ustrezne pisarne, njegovo delo pa se je razširilo tudi na oblikovanje spodnjega nadstropja. Vrata v zgradbo so bila pomaknjena v ozadje, da bi omogočila odsev Beneških voda. Predavalnica v prvem nadstropju odlikuje sistem premičnih sten, v drugem nadstropju pa je velika dvorana z galerijo za študente. Scarpa je prejel ponovno naročilo za prenovo stavbe v letu 55-56 z nalogo preoblikovati veliko dvorano v predavalnico. Ponovno je uporabil lesene pregrade iz prejšnje prenove, toda je pri tem uporabil tudi nove materiale.

GALLERIE DELL'ACCADEMIA

2G

Carlo Scarpa, Eugenio Miozzi, 1959 (prenova), 1933

Carlo Scarpa je bil zadolžen za reorganizacijo in dizajn večjih razstavnih prostorov in vhoda v muzej. Njegovi posegi pri muzeju so, v nasprotju z drugimi, zelo diskretne, saj je bil njegov cilj ustvariti prostor, ki ne bi motil pri užitku umetnin, razstavljenih v njem. Primer le-tega je postavitve radiatorjev znotraj sten, da so stenske površine ostale prazne za slike in ostale inštalacije. Gallerie dell'Accademia ni bila samo potrebna popravila, temveč tudi prenove, da zadovolji novim merilom razstavljanja. V petih letih so bile prenovljene skoraj vse sobe in umetniška dela so bila lahko razstavljena tudi s pomočjo pregrad in vitrin. Celoten vhod je bil opremljen z novimi vrati in podaljšanim sprejemnim pultom. Scarpov podpis je opaziti predvsem pri stopnicah, ki povezujejo dve ravni muzeja. Pri vhodu k Fondazione Querini Stampalia je osno izhodišče izničeno z 90° zavojem stopnic, zato da gledalec pri vhodu v sobo takoj začuti celotno prostor.

Ponte dell'Accademia

Most dell'Accademia je eden od štirih mostov do Velikega kanala. Most povezuje sestier[i](<https://en.wikipedia.org/wiki/Sestiere>) Dorsoduro in San Marco. Most na tem mestu so prvič predlagali že leta 1488. Luca Trum je svetu predlagal izgradnjo dveh mostov čez Veliki kanal, enega tukaj in drugega pri Santa Sofiji. Člani sveta so se predlagani ideji smejali in o njej niso niti glasovali. Prvotna jeklena konstrukcija, ki jo je zasnoval Alfred Neville, se je odprla 20. novembra 1854, vendar so jo kasneje porušili in nadomestili z lesenim mostom, ki ga je zasnoval Eugenio Miozzi in izvedel leta 1933, kljub razširjenim upanjem na kamniti most.

žgečljivo dejstvo:

Zaljubljeni so nanj poskušali pritrditi ključavnice na kovinske ročice mostu, vendar so Beneške oblasti to uspešno odpravile.

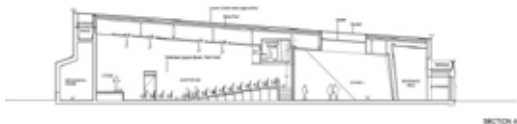
PALAČA GRASSI IN GRASSI TEATER

2H

Tadao Ando, 2006 (palača, prenova) , 2013 (Teater)

Palazzo Grassi je eden od projektov, ki je temeljil na sodelovanju arhitekta Tadao-a Anda in bogatega Françoisa Pinaulta. Andovi posegi v stavbo so zamišljeni kot minimalistični dodatki, s katerimi ne želi spremeniti prvotne atmosfere in prostora historične stavbe. V prostorih, ki so namenjeni predvsem razstavam, je dodal samostojne bele predelne stene, ki so rahlo odmaknjene od prvotnih sten in tako omogočajo obiskovalcem neposreden pogled in stik s steno. Pri izbiri barv in njenih odtenkov v notranjosti je bil prav tako dosleden in tako ohranil mirno vzdušje in potrebno podlago, ki predstavlja dosledno ozadje za razstavljena dela. Zanimiv je še dodatek pri strehi nad atrijem. Pod steklo je obesil prozorno tkanino in s tem pridobil difuzno svetlobo, ki je ugodnejša za razstavna dela.

Teatrino je bil prvotno zasnovan kot vrt ob Palazzo Grassi. Kot začasen ukrep so leta 1951 zgradili gledališče, vendar je stavba kmalu začela izgubljati svoj sijaj in zanimanje ljudi. Ker je v Benetkah skoraj nemogoče dobiti dovoljenje za porušitev stavbe je njegova zamisel sestavljena iz dveh delov - ohranitve zunanjega oboda in vključitve betonske kocke v stavbi, ki vsebuje gledališko dvorano. S tem je ohranil spomin na prvotno stanje v sodelovanju z bolj sodobnim slogom arhitekture. Dvorana obsega 1.000 kvadratnih metrov in je opremljena z 220 sedeži. Namen postavitve dvorane je bil, da se s tem še izboljša kakovost pogojev za namene kulturnega izobraževanja ljudi v obliki predavanj, delavnic, koncertov in drugih dejavnosti, ki bi potekali pod okriljem mecena François Pinault-a in bi bila namenjena širši javnosti.

SECTION 1

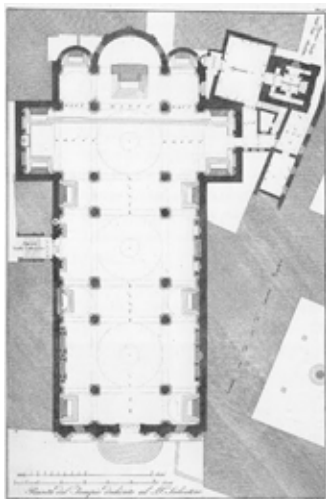

CERKEV SAN SALVADOR

21

Giorgio Spavento, 1550

Cerkev San Salvador, je ena od najstarejših cerkev v Benetkah. Začela se je graditi že ob začetku 16. stoletja. Glavni arhitekt je bil Giorgio Spavento, ampak je umrl, preden je cerkev bila zaključena. Po arhitektovi smrti sta z delom nadaljevala arhitekta Tullio Lombardo in Vincenzo Scamozzi. Zgradili so veliko cerkveno dvorano, oblikovano iz treh grških križev. Vsak ima kupolo z laterno, da bi svetlobo spustili v notranjost. Fasado je leta 1663 dodal arhitekt Giuseppe Sardi. Glavni pečat notranjosti cerkve dajejo pisana marmorna tla. Oltar je delo slikarja Tiziana in prikazuje Marijino oznanjenje. Tizian je naslikal tudi prizor "Preobrazbe". V cerkvi so tudi dela Jacopa Sansovina, ki je izdelal grobnico Francesca Venierja na južni steni; Francesca Vecellia, ki je naslikal sliko na vratih orgel in freske na tleh pred glavnim oltarjem; ter Alessandra Vittorie, ki je izdelal oltar na severni steni s kipoma svetega Roka in svetega Sebastiana. Slika "Križanje" Giovannija Bellinija je originalno bila postavljena v cerkvi San Salvador, danes pa je razstavljena v muzeju Museo Correr v Benetkah

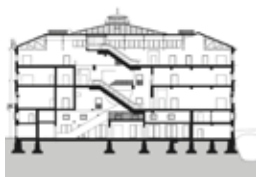

OMA, 2016

Ena večjih in najbolj prepoznavnih stavb v Benetkah, Il Fondaco dei Tedeschi je bila zgrajena leta 1228 in je locirana v neposredni bližini mosta Rialto, nasproti ribjega marketa. V svoji zgodovini je imela veliko funkcij, večinsko je bila pošta. Skoraj popolnoma je bila rekonstruirana v moderni tehniki betona v tridesetih letih prejšnjega stoletja in čeprav so se ji spremembe dogajale skozi pet stoletij njenega obstoja (npr. Odstranjeni stolpi, atrij pokrit s steklom, prilagojena struktura), je danes proglašena kot spomenik, kar onemogoča skoraj kakršnekoli spremembe. Shema prenove arhitektov OMA je zasnovana na strateških posegih in vertikalni porazdelitvi naprav, ki podpirajo nov program in definirajo dele javnega prostora in poti. Vsak poseg je ustvarjen kot nekakšno raziskovanje obstoječe mase, pri čemer se pokažejo novi pogledi na stavbo, njeno bistvo kot akumulacija pristnosti.

Odprto dvorišče se odpre pešcem, kar torej ohranja njegovo historično vlogo 'campa'. Nova streha sestoji iz obnovljenega paviljona 19. Stoletja, nad jekleno steklenimi tlemi, nad osrednjim dvoriščem. Dodana je tudi lesena terasa, ki omogoča pogled na mesto. Obdržijo obstoječe vhode, ki so jih uporabljali predvsem domačini za prehod skozi stavbo. Dodane so tekoče stopnice, ki ustvarijo novo javno pot skozi stavbo. Sobe so urejene s pogledom na ohranjanje prvotnih zasnov. Poglavitni historični elementi, kot so sobe v kotih stavbe, ostanejo nedotaknjene. Stene galerije spet postanejo podlaga za freske, kot so to že nekdaj bile.

CERKEV SANTA MARIA DEI MIRACOLI 2L

Pietro Lombardo,

Santa Maria dei Miracoli je cerkev, locirana v seksteru Cannaregio. Poznana je tudi po imenu marmornata cerkev in je eden boljših primerov zgodnje Beneške renesanse. Zgrajena je bila med leti 1481 in 1489 po načrtih arhitekta Pietra Lombarda kot ikona posvečena Devici Mariji. Načrti za cerkev so bili leta 1484 razširjeni. Na vzhodu je bila dodana konstrukcija za nov samostan nun Svete Klare. Ta je bil preko prehoda povezan s cerkveno galerijo, a je bil kasneje uničen. Cerkev je bila v letih 1987 do 1997 restavrirana. Locirana je na trgu Rio dei Miracoli, na zahodu pa jo obliva kanal. Značilna je frontalna fasada s polkrožnim zaključkom, ki jo krasí 5 manjših in ena večja rozeta. Stoji na izklesanih marmornatih stebrih v dveh nadstropjih, pri čemer se spodnji zaključijo s preklado, zgornji pa z lokom. V notranjosti je cerkev enoladijska z dominantnim dvignjenim rezbiterijem, kamor vodi 14 marmornih stopnic med dvema prižnicama. Na oltarju stoji kip Device Marije z otrokom. Razkošno okrasje je narejeno iz oblikovanega marmorja. Konstrukcija strehe nad ladjo, ki je hkrati tudi močan okrasen element je narejena kot sodast obok zapolnjen s petdesetimi lesenimi škatlastimi polnili in vmesnimi poslikanimi paneli. Nad oltarjem pa je kupola z okni, ki svetlobo usmerjajo na Marijin kip. Za cerkveni prostor je značilno, da ne vidimo nobenih stebrov, ki bi dopolnjevali prostor, in nobenih velikih slik. Cerkev ni prepoznavna zaradi posameznih delov, ampak zaradi proporcionalno usklajene celote in mnogobarvnih marmornih vzorcev, dopolnjenih z izjemnimi detajli.

KIP BARTOLOMEJA COLLEONIA 2M

Andrea del Verrocchio, 1495

Andrea Verrocchio (1436-1488) je bil učenec Donatella in učitelj Leonarda. Andrea Verrocchio je bil učenec Donatella in učitelj Leonarda da Vinci. Po naročilu je leta 1485 izdelal konjeniški kip beneškega generala Bartolomea Colleoni. Colleoni se je za Beneško republiko uspešno bojeval proti sosednjim mestnim državam od leta 1430. Model ,danes bronzatega kipa, je Verrocchio je izdeloval do svoje smrti 1488, zato je kip ulil Alessandro Leopardi in tako dokončal delo 1495. Deli, ki so vidni le od daleč, so od blizu gledani napačni, v naravni oddaljenosti pa postanejo bolj izraziti.

srednji vek

Santa Maria dei Miracoli je cerkev, locirana v seksteru Cannaregio. Poznana je tudi po imenu marmornata cerkev in je eden boljših primerov zgodnje Beneške renesanse. Zgrajena je bila med leti 1481 in 1489 po načrtih arhitekta Pietra Lombarda kot ikona posvečena Devici Mariji. Načrti za cerkev so bili leta 1484 razširjeni. Na vzhodu je bila dodana konstrukcija za nov samostan nun Svete Klare. Ta je bil preko prehoda povezan s cerkveno galerijo, a je bil kasneje uničen. Cerkev je bila v letih 1987 do 1997 restavrirana. Locirana je na trgu Rio dei Miracoli, na zahodu pa jo obliva kanal. Značilna je frontalna fasada s polkrožnim zaključkom, ki jo krasi 5 manjših in ena večja rozeta. Stoji na izklesanih marmornatih stebrih v dveh nadstropjih, pri čemer se spodnji zaključijo s preklado, zgornji pa z lokom. V notranjosti je cerkev enoladijska z dominantnim dvignjenim rezbiterijem, kamor vodi 14 marmornih stopnic med dvema prižnicama. Na oltarju stoji kip Device Marije z otrokom. Razkošno okrasje je narejeno iz oblikovanega marmorja. Konstrukcija strehe nad ladjo, ki je hkrati tudi močan okrasen element je narejena kot sodast obok zapolnjen s petdesetimi lesenimi škatlastimi polnili in vmesnimi poslikanimi paneli. Nad oltarjem pa je kupola z okni, ki svetlobo usmerjajo na Marijin kip. Za cerkveni prostor je značilno, da ne vidimo nobenih stebrov, ki bi dopolnjevali prostor, in nobenih velikih slik. Cerkev ni prepoznavna zaradi posameznih delov, ampak zaradi proporcionalno usklajene celote in mnogobarvnih marmornih vzorcev, dopolnjenih z izjemnimi detajli.

MOST QUERININ STAMPALIA

20

Carlo Scarpa, 1963

Scarpa je bil leta 1959 zadolžen za obnovo Querine Stampalia Fondazione, knjižnice in umetnostne zbirke, katere vhod meji na ozek kanal. Ob ugotovitvi, da obstoječa utesnjena vrata niso primeren javni vhod zato predlaga nov vhod skozi pritlično okno na desni strani fasade. Po obliki in velikosti spominja na tradicionalni most, le da daje vtis veliko lahkotnejše povezave do kopnega. Razlike so tako očitne, a vendar je poseg zelo spoštljiv.

Most je sestavljen iz jeklenega nosilnega ogrodja in napetega loka iz zvarjenih plošč. Konstrukcija počiva na dveh nosilcih iz istrskega kamna pritrjenih na obeh bregovih kanala. Na ogrodje so prвите lesene deske, ki spominjajo na tiste v marinah. Držalo je leseno, ki je povezano z mostom, je ovalnega prereza, z medeninastimi zaključki in pregibi. Na vsaki točki združitve z enakim ali z drugim materialom, natančnost in značilnost spoja izpostavlja potencial materiala in njegovih strukturnih lastnosti. Čeprav je vsak spoj po svoje zapleten in edinstven, združen v kompozicijo pripomore k poetičnosti oblikovane celote.

FONDAZIONE QUERINI STAMPALIA

2P

Carlo Scarpa, 1963

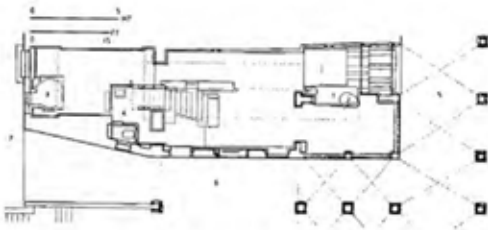
Palača iz 16. stoletja gosti kulturno institucijo, ki jo je ustanovil zadnji potomec rodbine, grof Giovanni. Fundacija združuje bivalne prostore, arhiv, knjižnico in razstavno galerijo. Prenova pritličja iz 60. let prejšnjega stoletja velja za eno izmed najpomembnejših del arhitekta. Glavna odlika stavbe je razgibano notranje nabrežje pri katerem morska voda iz kanala vdira v notranjost stavbe. Nastale višinske razlike uravnoveša kontinuirana linija izvedena v več materialih ki obiskovalca vodi skozi galerijo. Notranjost je oblikovana v značilnem Scarpovem dekorativnem slogu s prepletanjem starejših elementov in novejših površin pri katerih je kombiniral dražje in konvencionalne materiale. Uporabljenih je več vrst kamna: Travertin, alabaster in istrski marmor. Beton zasledimo v različnih granulacijah in površinskih obdelavah. Ponekod najdemo keramične in pozlačene ploščice. Kovinski elementi so iz litega železa, jekla in medenine. Avtorski pečat arhitekta dajejo raznoliki detajli sestavljenih iz modernih materialov vendar izvedeni v obrtniški oziroma predindustrijski maniri. Glavnino del predstavljajo prenove beneških historičnih stavb pri čemer arhitekt svoje naloge ni dojemal kot restavracijsko ampak kot učenje od predhodnih graditeljev, prikaz ter oživiljanje njihovih odlik z lastnim vedno spoštljivim doprinosom.

Carlo Scarpa, 1958

Olivetti showroom od Carle Scarpa se nahaja v Benetkah in sicer na severnem koncu trga Sv. Marka. Podjetje Olivetti se je ukvarjalo s pisalnimi stroji in z zgodnjim razvojem računalnikov in kalkulatorjev v petdesetih letih. V prostoru so izstopajoče marmorne stopnice v zadnjem delu razstavnega prostora. Posamezne kamnite plošče so podprte z meden-inastimi palicami, ki tvorijo stopnice vse do drugega nadstropja in balkonov. S tem je dosegel občutek, da stopnice breztežno plavajo in hkrati omogočil pogled skozi sobo. Scarpa je z dodajanjem oken z lesenimi rešetkami v drugem nadstropju, umetno razsvetljavo in z izbiro materiala v notranjosti prilagajal vnos svetlobe. Steklени mozaik je različnih barv; glavni vhod ima rdeč, stranski vhod moder, zadnji vhod rumen, osrednji prostor pa bel mozaik. Gladke kamnite stene odsevajo svetlobo skozi prostor in odprti ozki razstavni prostor.

V Olivetti showroom se nahaja velika skulptura imenovana Nudo al Sole od Alberta Vianija tik ob vhodu. Kip stoji na plošči iz črnega marmorja z vodo, ki teče skozi kamen. Scarpa je prostor oblikoval za proizvode podjetja Olivetti, hkrati pa prostor, ki lahko stoji sam zase . Danes je Olivetti showroom priznana zgodovinska stavba, ki jo je Scarpovo oblikovanje spremenilo v muzej zase.

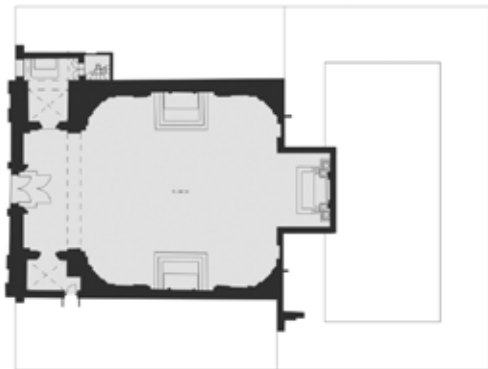

LE ZITELLE / SANTA MARIA DELLA PRESENTAZIONE

2S

Andrea Palladio, 1586

Le Zitelle (uradno Santa Maria della Presentazione) je cerkev v Benetkah v Italiji. Je del nekdanjega kompleksa, ki je dajal zavetišče mladim dekletom ("zitelle" v italijanščini), ki niso imele dote. Pripisana Andreu Palladiu, naj bi bila ta zasnova med 1579-1580, gradili pa so jo do 1586. Njeno poslopje obdaja cerkev v obliki podkve, z dvoriščem za apsidno. Fasada ima dva reda, ki jih nadgrajuje timpanon in obkrožata dva majhna zvonika. Cerkev ima veliko kupolo s strešno lučjo. V notranjosti najdemo dela Aliensea, Leandra Bassana in Palme il Giovane. Pripis Andrei Palladio ni brez kontradikcij. "Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio" kaže na pomanjkanje dokumentov in risb, ki potrjujejo vpletenost Palladia s projektom in dejstvo, da se je gradnja začela šele leta 1581, eno leto po Palladio smrti. Menijo: "..." a project by Palladio both possible and datable to the mid 1570s, but neither the facade nor the interior of the church display characteristics which are unequivocally related to Palladio's language, unless in an extremely clumsy and unfaithful version."* Cerkev je zdaj odprta le ob nedeljah, hotel Bauer pa je pridobil nekdanji samostan in ga preuredil v 50 sobni luksuzni hotel - The Palladio.

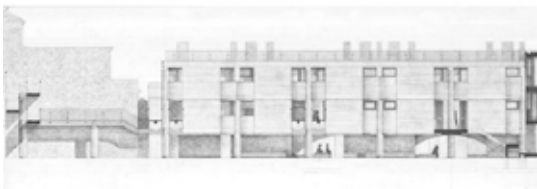
STANOVANJSKI KOMPLEKS OB LE ZITELLE

2T

Valeriano Pastor, 1994

Obnova in preureditev tovarne ledu Giudecca obsega gradnjo dveh blokov stanovanj (skupaj 23 stanovanj) znotraj zunanjih sten stavbe, ki je bila v tridesetih letih 20. stoletja uporabljena kot tovarna ledu. Dve vrsti hiš, sta značilni za Giudecco: gre za sistemi sprehajalnih poti, ki so pravokotne na nasip. Pretvorba tovarne v stanovanja se izvaja v dveh blokih, A in B, ki se zaključita na območjih, ki si jih deli skupnost prebivalcev. Notranji prehod se upogne, da se poveže z okolico in poveže notranji del otoka s stranjo kanala. Mostovi in sprehajalne poti vodijo do različnih stanovanj, ki so enonadstropna v pritličju in dvonadstropna v prvem nadstropju.

Projekt spoštuje že obstoječo strukturo: obodne stene tovarne so bile vključene v novo stavbo, kar usmerja izbiro glavnega materiala - opeke, element, ki se ohranja iz 19. stoletja v terakoti. V prvotnih obodnih stenah so ohranjene enake okenske odprtine, medtem ko so nove stene spremenile osnovno obliko na povsem inovativen način.

SOSESKA JUNGHAS

REZIDENČNA HIŠA B

2U

Cino Zucchi Architeti, CZA, 2002

Ta objekt je del širšega urbanističnega načrta, na otoku La Giudecca, arhitektov Cino Zucchi. Projekt temelji na arhitekturnem razvoju, tega prej industrijskega območja, ter povezavi med tradicijo in unikatnostjo beneške urbane krajine. Gre za rekonstrukcijo že obstoječega vzdolžnega objekta s pogledom na kanal. Stara konstrukcija stavbe je obložena z novo tanko ploščo iz opeke, ki sledi profilu že obstoječe stavbe. Na fasadi opazimo več različnih oken, ki odpirajo različne poglede. Velike visoke lože usmerjajo pogled proti zelenemu campiellu.

D - RESIDENTIAL BUILDING IN LA GIUDECC

Cino Zucchi Architeti, CZA, 2002

Stanovanjska stavba D stoji na mestu, kjer se stikata dva kanala. Postavljena je tako, da se je ohranil dimnik, kot spomin na industrijsko zgodovino predela. Zgradba proti kanaloma deluje kot masivna kocka, a je na notranji južni strani izdolbena v obliki trapeza. Izdolbina služi kot intimen prostor znotraj stavbe, prav tako pa kot vertikalna povezava med posameznimi stanovanji. Materiali in tehnike, ki so bili uporabljeni pregrad tradicionalni, rahe spremembe v detajlih pa razkrijejo, da to ni zgodovinska replika, ampak nova stavba z lastnim karakterjem. Hišo zaznamuje poosebna razporeditev oken in obrobe okoli njih, ki so narejene iz belega istrskega kamna. Tako se ustvari poseben grafični motiv, ki deluje na različnih globinah.

CINO ZUCCHI ARCHITETTI, CZA

Cino Zucchi Architeti, CZA, 2002

Stanovanjski blok stoji kot del projekta širše urbanistične zasnove na otoku La Giudecca v Benetkah, v nekdanjem Junghaus območju Italije. Arhitekt projekta je Cino Zucchi. Objekt sestavljata dve telesi. V stiku imata skupni vrt, ki meji na visok opečnat zid kanala. Fasade, ki mejijo na vrt, nosijo visoke jeklene in lesene stolpe, le ti zajemajo zasebne balkone. Uporabljeni materiali in oblike so povzeti iz značilnosti, okolice simbolizirajo lesene ribiške »koče« in visoke jeklene žerjave. Opečna fasada sega proti kanalu. Vrzal med objektoma doprinaša k pogledu, proti vrtu in laguni.

Projekt je vzpostavitev odnosa med tradicijo, sodobno arhitekturo in edinstvenostjo beneškega urbanega reliefa.

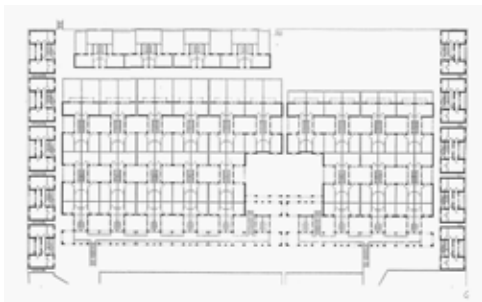
STANOVANJSKI KOMPLEKS GUIDECCA 2V

Gino Valle, 1968

Organizacija pozidave je razdelitev v tri sklope: ob dveh kanalih se nizajo štirje višji stolpiči, v središču se stavbno tkivo razgradi in niža iz štirih na dve nadstropji, zaključí pa se z nizom dvonadstropnih hiš ob novem kanalu, ki tvori mejo med novo zazidavo in južnim delom otoka. Tam še vedno poteka proizvodnja.

Zasnova kompleksa temelji na spoštljivi interpretaciji konteksta: ohranjanju Calle dei Lavranieri, ki poteka čez otok in skozi obstoječi vrt do stare cementarne in kompaktni tipologiji z zazidavo v prečnih trakovih, ki se odziva na obstoječo smer zidave, ki je prisotna na celotnem otoku.

Arhitekt je uporabljal predvsem opeko, kar odzvanja bližnjo tovarno, idejo industrijskih Benetk. A vseeno so te opečnate stavbe med seboj razločljive s svojo variirajočo zasnovo, arhitekt se je izogibal monotonosti.

NAČRT POTI - 3. DAN

Beneški Bienale

- A** razširitev pokopališča San Michele
- B** Tesa 105
- C** stolp Porta Nuova
- D** Building briges
- E** beneški Arsenale
- F** Giardini della bienale
- G** Partigiana, spomenik partizanki

RAZŠIRITEV POKOPALIŠČA SAN MICHELE

3A

David Chipperfield architects, 2013

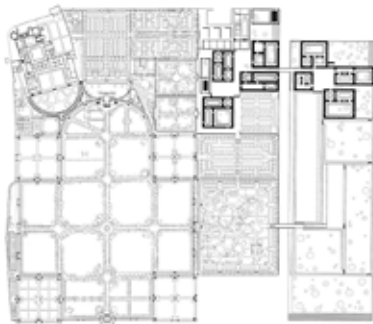
Beneško pokopališče leži na manjšem otočku med Benetkami in otokom Murano že od 15. stoletja. Zaradi stiske s prostorom je bila predvidena dozidava obstoječemu pokopališču. Arhitekti so se odločili za izvedbo v dveh fazah.

V prvi fazi so na obstoječem otoku dozidali dvorišča in kapelo, druga faza pa je predvidela nastanek dodatnega otoka ob obstoječem. Novo nastali otok bi izkoristili za izgradnjo grobnic in vrtov. Prva zazidava je bila končana leta 2007, ko so za javnost odprli dvorišče štirih evangelistov. Dvorišče je zamejeno s stenami iz bazaltne opeke. Material kljub kontrastu uvede spoštljiv odnos do starejših stavb zidanih iz tradicionalne opeke, dvorišča pa so popestrjena s črnimi betonskimi stebrišči in kovinskimi napisi v tlaku.

Otok, nastanek katerega je predviden v drugi fazi, se, za razliko od obstoječega pokopališča, spusti bližje k vodi, s čimer obiskovalca tesneje poveže z okolico, v kateri se nahaja. Novo nastale zazidave tvorijo neakšen labirint, ki se odpre na prostorne vrtove s pogledom na beneško laguno.

CERKEV SAN MICHELE

Mauro Codussi, 1504

TESA 105

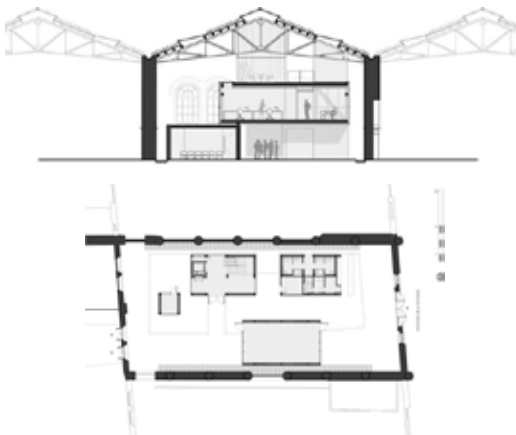
Andreas Holgin, 2012

3B

Projekt sanacije "Tesa" 105, zmagovalca mednarodnega natečaja za oblikovanje, predstavlja nov severni dostop do Arsenala in vsebuje vhodno dvorano z ustreznimi storitvami in pisarnami, namenjenimi raziskovalnim inkubatorjem. Kriterij, po katerem se poseg giblje, je presaditev med dve različni arhitekturi, eno zgodovinskega značaja (posoda) in drugo sodobno (vsebina). Obe strukturi ohranjata svojo avtonomijo in vzpostavljata dialektiko med nasprotujočimi si elementi. Projekt je idejno projektiran z načinom izdelave čolnov v Arsenalu, kjer so prostornino čolna povečali na nekaj nosilcev, da bi lahko delali pod trupom. Podobno štirje volumni, namenjeni so namenjenim javnosti (infopoint, knjigarna, večnamenski prostor in bar), kjer se nahajajo poslovni inkubatorji in pisarne imajo ti večji obseg. V zgornjem nadstropju sta v dveh steklenih prostorninah sejne sobe spodaj pa navedenih pisarne. Pri gradnji se uporablja malo materialov, paleta barv je manjša, da ne pride v nasprotje z opečnimi površinami prvotnih sten.

TESE 107-112

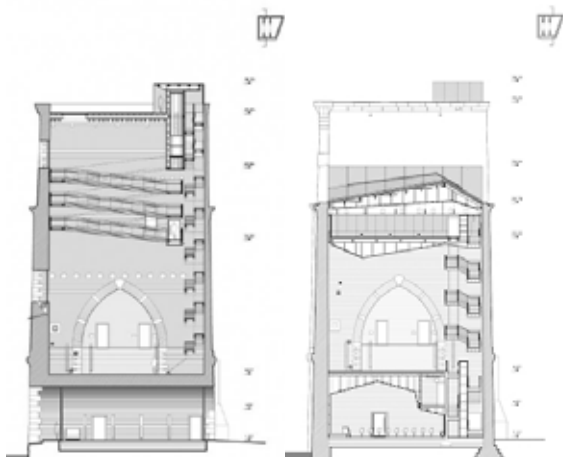
Alberto Cecchetto

Stolp Porta Nuova, 2006

Projekt obnove stolpa Porta Nuova je bil zaupan arhitektoma Pelzeli in Magnani. Prenova je predvidevala, da postane prostor prej v funkciji pristaniške izdelovalnice jamborov zgrajene v prejšnjem tisočletju, uporaben kot kulturno središče z možnostjo postavitve razstav. Arhitekta sta pri oblikovanju ohranila staro podobo z originalno strukturo in središčno praznino stolpa sestavljeno iz treh volumnov povezanih z oboki. Z novimi elementi pa sta omogočila povsem drug program. Stavbo sta skozi tri nivoje povezala z dvema stopniščema, rampo in dvigalom. Manjše leseno stopnišče vodi skoraj do vrha stolpa, večje jekleno stopnišče in rampa pa povezujeta drug nivo s tretjim. Odnos do starega sta arhitekta pokazala tudi z uporabo umetne razsvetljave, s katero poudarjata kvalitete stare arhitekture. Prenovitevne intervencije so volumensko ločene od obstoječih ter so samostojne. Distinkcija med starim in novim je poudarjena tudi z izbiro novih materialov. Prenovljeni stolp tako postane središče produkcije znanja za Arzenale in razstavni prostor odprt tako lokalnim kot mednarodnim pobudam. Del prostora je namenjen umetniškim ateljejem.

BUILDING BRIDGES

3D

Inštalacija, Lorenzo Quinn, 2019

Building Bridges je najbolj ambiciozen projekt sodobnega italijanskega umetnika Lorenza Quinna (rojenega 1966). Šest parov monumentalnih rok premosti porečje Arsenala kot simbol naše skupnosti in izraz človeških teženj. Projekt prikazuje šest univerzalnih vrednot človeštva - Prijateljstvo, Vera, Pomoč, Ljubezen, Upanje in Modrost - vsako od njih simbolizirajo človeške roke, ki se združijo, da bi premagale razlike in zgradile boljši svet.

SUPPORT, CA'SAGREDO HOTEL

Inštalacija, Lorenzo Quinn, 2017

HOW WILL WE LIVE TOGETHER?

Benetke, arhitekturni Biale 2021, 22. 5 - 21. 11. 2021

17. mednarodno razstavo arhitekture z naslovom *Kako bomo živeli skupaj?* pripravlja Hashima Sarkis in ga organizira La Biennale di Venezia.

Mednarodna razstava vključuje 112 udeležencev iz 46 držav z naraščajočo delegacijo iz Afrike, Latinske Amerike in Azije ter s široko zastopanostjo žensk. Razstava je razvrščena v pet lestvic, tri so razstavljene v Arsenalu in dve v osrednjem paviljonu: *Among Diverse Beings, As New Households, As Emerging Communities, Across Borders, As One Planet.* 60 nacionalnih udeležb bo oživilo zgodovinske paviljone v Giardiniju, na Arsenalu in v zgodovinskem mestnem jedru Benetk, pri čemer bodo na bienalu prvič sodelovale 3 države: Grenada, Irak, Republika Uzbekistan. Arhitekti, znanstveniki in strokovnjaki z vsega sveta bodo poskušali odgovoriti na vprašanje *Kako bomo živeli skupaj?* v vrsti dialogov, ki se osredotočajo na nove izzive, ki jih podnebne spremembe prinašajo arhitekturi, na vlogo javnega prostora v hitro rastočih urbanih predelih, na nove tehnike obnove in spreminjajoče se oblike kolektivne gradnje, o arhitekturi izobraževanja in izobraževanju arhitekta...

Hashima Sarkis *:“The current global pandemic has no doubt made the question that this Biennale Architettura is asking all the more relevant and timely, even if somehow ironic, given the imposed isolation. It may indeed be a coincidence that the theme was proposed a few months before the pandemic. However, many of the reasons that initially led us to ask this question – the intensifying climate crisis, massive population displacements, political instabilities around the world, and growing racial, social, and economic inequalities, among others – have led us to this pandemic and have become all the more relevant. We can no longer wait for politicians to propose a path towards a better future. As politics continue to divide and isolate, we can offer alternative ways of living together through architecture. The Biennale Architettura 2021 is motivated by new kinds of problems that the world is putting in front of architecture, but it is also inspired by the emerging activism of young architects and the radical revisions being proposed by the profession of architecture to take on these challenges.”*

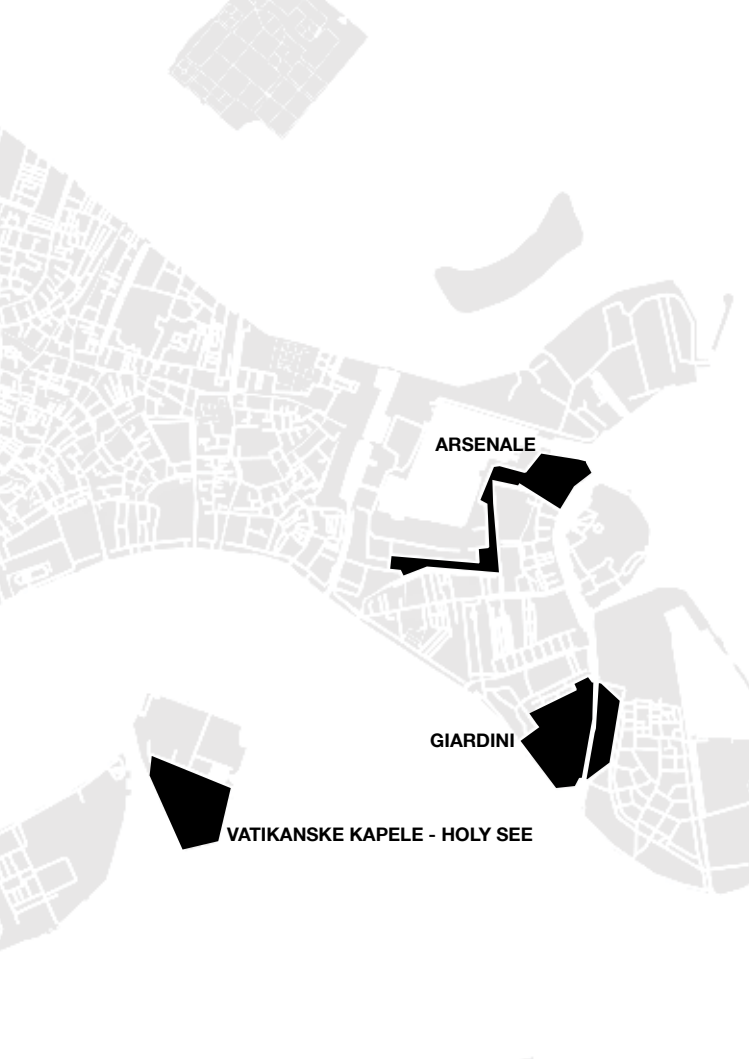

ARHITEKTURNI BIANALE

Ustanovljen 1895 Beneški umetniški bienale je že več kot 120 let ena najprestižnejših kulturnih ustanov na svetu. A je bila šele leta 1975 sprejeta pobuda za arhitekturno razstavo "A prijedito del Mulino Stucky", ki jo je uredil Vittorio Gregotti. Leta 1980 je bil med štiriletnim predsedovanjem Giuseppeju Galassu ustanovljen oddelek za arhitekturo, ki je za direktorja imenoval Paola Portoghesija. Znani arhitekti in učenjaki se že vrsto let vrstijo za vodjo mednarodne razstave, kot so Francesco Dal Co, Richard Burdett, David Chipperfield, Rem Koolhaas in Alejandro Aravena, ki so Biennale Architettura vodili kot eno najprestižnejših arhitekturnih svetovnih razstav, namenjeno tako za strokovnjake kot za ljubitelje arhitekture.

ARSENAL

Beneški arsenal je območje, ki je bilo zgrajeno v času ko so bile Benetke republika. Gre za največji industrijski objekt v Evropi, zgrajen pred industrijsko revolucijo. Sestavljen je iz bivših ladjedelnih in vojaških skladišč. Benetke so s produkcijo galej v teh prostorih zgradile politično moč, ki jim je v takratnem času omogočal obvladovanje celotnega sredozemja. Arsenal je v svoji funkciji obstajal do prve svetovne vojne, danes pa omogoča izvedbo Beneškega bienala..

ARSENALE

GIARDINI

VATIKANSKE KAPELE - HOLY SEE

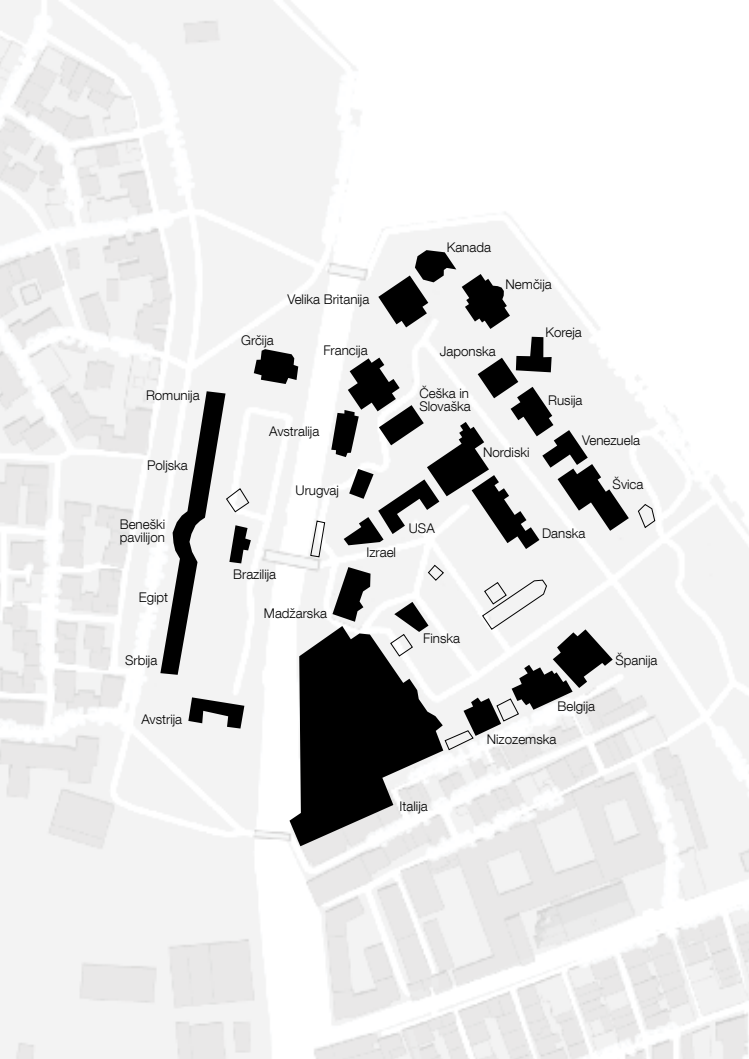
GIARDINI DELLA BIENNALE

Gre območje parkov v zgodovinskem mestu Benetke, ki danes ,od leta 1895, gosti večji del Beneškega Bianala. Vrtove je ustvaril Napoleon Bonaparte v začetku 19. stoletja. Ta je izsušil močvirje, da bi ustvaril javni vrt na bregovih Bacino di San Marco, ki je ozek odsek vode, ki ločuje vrtove od trga sv. Marka in Doževe palače. V vrtovih je 30 stalnih paviljonov. Vsak paviljon je dodeljen določenemu narodu in na beneškem bienalu prikazuje umetnine ter arhitekturo njegovih držav in državljanov. Več paviljonov so oblikovali vodilni arhitekti 20. stoletja, med drugim Carlo Scarpa, Alvar Aalto... Od ustanovitve do leta 1907 je bilo tu že zgrajen osrednji paviljon ter dodanih več tujih paviljonov.

VATIKANSKE KAPELE - HOLY SEE

kuratorja: Francesco Dal Co, Micol Forti

Paviljon Holy See 16. mednarodne arhitekturne razstave, temelji na natančnem modelu, "gozdni kapeli", ki jo je leta 1920 zgradil arhitekt Gunnar Asplund na pokopališču v Stockholmu. Da bi obiskovalcem pomagali razumeti to izbiro, je na vhodu v paviljon postavljen razstavni prostor, ki prikazuje risbe in model Asplundove kapele. Tema je bila predlagana desetim arhitektom, ki so bili povabljeni k izgradnji desetih kapelic. Imenovane tudi Vatikanske kapele, so postavljene na gozdnato območje otoka San Giorgio Maggiore v Benetkah, z namenom oblikovati in se povezati v celoto - paviljon Holy See. Zahteva za arhitekta predstavlja nenavaden izziv, saj gre za intimno razmerje med posameznimi kapelami ter paviljonomin povsem abstraktnim naravnim okoljem, za katerega je značilna odprtost do morja v laguni. Za gozd, kjer se sicer nahaja "Asplundov paviljon" in kapele, je značilna prostranost, neskončnost ter brezciljnost, zato je prav to okolje pomenska metafora različnih življenjskih situacij vsakega opazovalca.

Kanada

Nemčija

Velika Britanija

Grčija

Francija

Japonska

Koreja

Rusija

Češka in
Slovaška

Venezuela

Nordiski

Švica

Danska

USA

Izrael

Urugvaj

Brazilija

Madžarska

Finska

Španija

Belgija

Nizozemska

Italija

Avstrija

Srbija

Egipt

Beneški
pavilijon

Poljska

Romunija

naročnik: Matevž Čelik Vidmar

kuratorji: Blaž Babnik Romaniuk, Martina Malešič, Rastko Pečar, Asta Vrečko

SKUPNO V SKUPNOSTI, Sedemdeset let združnih domov kot družbene infrastrukture,

Projekt se osredotoča na združni dom – večnamensko javno stavbo, praviloma postavljeno na podeželskih območjih. V njej se izvajajo različne upravne, gospodarske, društvene in kulturne dejavnosti. Združni dom ima specifično arhitekturno tipologijo, katere značilnost je ustvarjanje notranjega javnega prostora, ki je pogosto osrednji prostor krajanov, spodbuja družbene interakcije...

Združni domovi so ostanek velikega jugoslovanskega projekta graditve združnih domov v času povojne rekonstrukcije in splošne družbene modernizacije. Akcijo so začeli decembra leta 1947 in v obdobju petih let na območju celotne države z množično mobilizacijo ter prostovoljnimi in udarniškim delom zgradili na tisoče združnih domov. Po sedemdesetih letih so mnogi združni domovi ohranjeni še danes nekateri pa so bili privatizirani, drugi celo porušeni.

Razstava izpostavlja razsežnost projekta zgraditve združnih domov v danih zgodovinskih, prostorskih in organizacijskih okoliščinah, tako na začetku gradnje kot danes. Z uporabo prepoznavnih arhitekturnih elementov vzpostavlja razumevanje značaja in delovanja notranjega javnega prostora, katerega pomen je poudarjen s predstavitvijo samega projekta. Tema združnih domov ponuja možnosti za razumevanje, kako lahko vzpostavimo notranje javne prostore kot družbeno infrastrukturo, ki bo krepila svobodno združevanje, sporazumevanje in opolnomočenje.

THE C
IN CO

Pavilion

52

Carlo Scarpa, 1968

Kip je leta 1964 izdelal Italijan Augusto Murer. Skulptura predstavlja partizanko. Ta leži na levem boku in ima nad glavo Vklenjene roke. Umetnina je posvečena beneškim partizankam in italijanskemu uporniškemu gibanju, ki se je dogajalo med drugo svetovno vojno. Prav tako sta pri projektu sodelovala Carlo Scarpa in Sergio Los oba priznana italijanska arhitekta. Na tem mestu je originalno stalo povsem drugačno delo kiparja Leonardo Leocilla, ki pa je bil zaradi bombe uničen. Carlu Scarpi je bila zadana naloga, da za ležeči bronasti kip napravi podlago. Zasnoval jo je leta 1968 umislil si, je na vodi lebdečo platformo ki bi se ob plimi in oseki dvigovuje in spuščala. Sistem je na koncu po otvoritvi projekta deloval le prvih nekaj mesecev. Kljub temu lahko pri kipu doživljamo primerjavo med patosom in močjo, ko se ta prikaže in potem spet potopi pod morskimi valovi. Podloga je narejena iz ojačanega betona. Zraven stojijo iz istrskega kamna narejene prizme različnih višin. Arhitekt si je različne višine zamislil zato, da bi opazovalec spomenik opazoval iz različnih perspektiv. Razgiban relief valovi in kip, ki je enkrat pod vodo drugič spet ne, predstavljaja dramatičen občutek in zanimivo izkušnjo, ki jo lahko doživi obiskovalec. Temu je dostop zaradi slabega stanja celotnega spomenika omejen. Kljub Scarpovemu poznavanju okolja in materiala kamenje zaradi onesnaženosti morja in morske soli poka. Spomenik se je čez čas tudi večkrat tako poškodoval, da je bil potreben restavriranja. Združeno delo Murerja in Scarpe se nahaja tik ob vhodu na razstavni prostor beneškega bienala - Giardini.

Carlo Scarpa, 1952

Kip je leta 1964 izdelal Italijan Augusto Murer. Skulptura predstavlja partizanko. Ta leži na levem boku in ima nad glavo Vklenjene roke. Umetnina je posvečena beneškim partizankam in italijanskemu uporniškemu gibanju, ki se je dogajalo med drugo svetovno vojno. Prav tako sta pri projektu sodelovala Carlo Scarpa in Sergio Los oba priznana italijanska arhitekta. Na tem mestu je originalno stalo povsem drugačno delo kiparja Leonardo Leocilla, ki pa je bil zaradi bombe uničen. Carlu Scarpi je bila zadana naloga, da za ležeči bronasti kip napravi podlago. Zasnoval jo je leta 1968 umislil si, je na vodi lebdečo platformo ki bi se ob plimi in oseki dvigovuje in spuščala. Sistem je na koncu po otvoritvi projekta deloval le prvih nekaj mesecev. Kljub temu lahko pri kipu doživljamo primerjavo med patosom in močjo, ko se ta prikaže in potem spet potopi pod morskimi valovi. Podloga je narejena iz ojačanega betona. Zraven stojijo iz istrskega kamna narejene prizme različnih višin. Arhitekt si je različne višine zamislil zato, da bi opazovalec spomenik opazoval iz različnih perspektiv. Razgiban relief valovi in kip, ki je enkrat pod vodo drugič spet ne, predstavljaja dramatičen občutek in zanimivo izkušnjo, ki jo lahko doživi obiskovalec. Temu je dostop zaradi slabega stanja celotnega spomenika omejen. Kljub Scarpovemu poznavanju okolja in materiala kamenje zaradi onesnaženosti morja in morske soli poka. Spomenik se je čez čas tudi večkrat tako poškodoval, da je bil potreben restavriranja. Združeno delo Murerja in Scarpe se nahaja tik ob vhodu na razstavni prostor beneškega bienala - Giardini.

Carlo Scarpa, 1954

Venezuelski paviljon je zgradil italijanski arhitekt Carlo Scarpa. Zgradba je bila zgrajena leta 1954. Okoli paviljona so prisotna drevesa mimo katerih vodi pot. Platforme iz betona so delno oblečene v mehke lesene stopnice, ki obiskovalca vodijo v notranjost zgradbe. Armirano betonska plošča, ki lebdi nad tlemi definira vhod v paviljon. Plošča se preko šestih kovinskih stebrov, dvojno podprtih, nadaljuje do svetlega dvorišča, kjer se tvori pogled na beneško laguno. Paviljon se preko stene povezuje s Švicarskim paviljonom, ki ima opečnat zid. Prisotna je ideja združevanja in medsebojne odvisnosti različnih si narodov. Bazen znotraj dvorišča poda zanimivo povezavo z vodo, ki je izven obzidja dvorišča - morjem. Streha, pravokotna na vhod, poteka med glavnima kubusoma, in tvori razstavne prostore. Pod to streho se pojavi prostor, ki daje občutek mešanice med notranjostjo in zunanostjo. Volumna se razlikujeta po višini, a ju povezuje enaka horizontalna in vertikalna ideja. Več med seboj podobnih si prostorov, tvori en sam velik razstavni prostor, znotraj katerega se odvijajo različne zgodbe. Vidna je notranjost in zunanja okolica. Svetloba prihaja skozi trakove stekla, ki odpirajo pogled v nebo in krošnje dreves, ki stojijo ob paviljonu. Notranjost je, za razliko od zunanosti zgradbe, povsem gladka, mehka. Na podlagi vseh teh različnih elementov prostor spodbuja osebo k razmišljanju o tem, kaj tisti trenutek doživlja. Vidna je Scarpova temeljita študija materialov, višine, in oblike elementov, ki sestavljajo venezuelski paviljon.

VENEZUELA

Sverre Fehn, 1902

Paviljon stoji med Ameriškim in Danskim paviljonom. Zamisel norveškega arhitekta je bila ustvariti severnjaško svetlobno vzdušje v mediteranskem podnebju. To mu je uspelo z namestitvijo med seboj prečno postavljenih betonskih plošč, ki namesto klasične zasnove strehe, pogojujejo obnašanje svetlobe. Plošče so široke 6 cm, visoke 1 m in približno 50 cm narazen druga od druge. Uspešno preprečujejo sončnim žarkom direktnen upad v prostor, zato pride do učinka difuzne svetlobe, primerne za razstavne prostore. Ta učinek pride do izraza celo leto. Za ohranitev enostavnosti strešne strukture v prostoru, so nad betonsko strešno stuk-turo postavljene zgolj steklene plošče, ki so prav tako edina zaščita pred padavinami ter zunanjimi vplivi.

Razstavni prostor je zaprt na dveh izmed štirih strani (na severu je zid postavljen ob majhnem hribu, na vzhodu jasno nakazuje mejo z ameriškim paviljonom). Drugi dve steni sta popolnoma stekleni. Po želji se odpirata in tako združujeta (ali oddaljujeta) objekt z naravo in okolico. V notranjosti rastejo tri drevesa (starejša od paviljona), ki so edini motilec pravilnosti v strešni strukturi (severnjaška estetika; dialog arhitekture in narave).

Pod stopniščem je skladiščni prostor (na vzhodu) za zunanje razstave.

PAVILJON ISRAEL

3G

Zeev Rechter, 1952

Leta 1951 je arhitekt Zeev Rechter poslal v Benetke načrte za Izraelski paviljon. Do leta 1952 so bili načrti odobreni in do začetka 26. bienala istega leta je bil paviljon že zgrajen. Zaprtost Izraelske družbe se odseva tudi na sami introvertiranosti paviljona, saj ima ta le eno samo večjo odprtino. Fasada stavbe je bela in sledi mejam prostora, ki obdajajo paviljon. Na delu, kjer je paviljon odprt je steklena stena pomaknjena nekoliko v notranjost. Tukaj se tudi nahaja vhod v stavbo. Odprtost in prilagodljivost prostora omogoča kvalitetno razstavo. Notranjost je organizirana v treh nivojih, kar je nekoliko nenavadno za Beneške paviljone.

PAVILJON JAPONSKA

Yoshizaka Takamasa, 1956

Prve skice za Avstrijski paviljon za Beneški bienale je narisal Josef Hoffmann leta 1913. Projekt je bil predrag in idejo o paviljonu so opustili. Leta 1926 Emill Hoppe in Otto Shon-thal pošljeta nov predlog za paviljon, ki pa je tudi obveljal za predragega. Leta 1934 se je takratna Avstrijska oblast odločila za natečaj na katerem je zmagal Josef Hoffmann s popolnoma drugačnim projektom od prvotnega. Paviljon je bil zgrajen v 30 dneh, vendar je ostal nedokončan. Med letoma 1938 in 1954 je Hoffmann dokončal paviljon in dodal manjkajoče elemente, kot je vernada, fontana in zid na vrtu. Paviljon izstopa po simetriji glavnega in stranskega prostora. Glavni poudarek na fasadi je vhod, ki je postavljen na sredino fada in jasno zarisuje glavno os objekta. Paviljon je narejen iz betona. Glavni vir svetlobe pa je steklen svetlobni pas med streho in zunanjim obodom. Ta hkrati tudi daje strehi učinek lahкотnosti in lebdenja.

GIAPPONE

MONTE GRISA

3H

Antonio Guacci, 1965

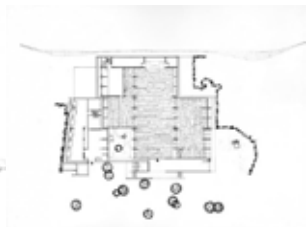
Marijino svetišče na Vejni (ital.: Tempio nazionale a Maria Madre e Regina), uradno: Narodni hram Marije matere in kraljice, je rimskokatoliška cerkev severno od Trsta.

Svetišče, ki ga Tržačani zaradi trikotne oblike imenujejo formaggino »sirček«, ali pa »likalnik«, se nahaja na kraškem robu v bližini Kontovela, na vrhu griča Vejna (330 mnm), s čudovitim razgledom na Trst, celotni Tržaški zaliv in še dlje.

Arhitekturna zasnova v obliki ponavljajoče piramide naj bi simbolizirala črki A in M iz marijinega monograma, tudi oblike modulov ponavljajočih enakostraničnih trikotnikov v konstrukciji naj bi spominjala na božjo popolnost oz. troedinost Boga, njegovega sina in Svetega Duha. Stavba sama ima obliko na vrhu prirezane piramide iz armiranega betona, nosilna konstrukcija je iz satastih med seboj povezanih trikotnikov, talne plošče so pokrite z marmorjem. Svetišče ima dejansko dva, med seboj ločena bogoslužna prostora, t.i. Zgornjo in Spodnjo cerkev.

Zgornja cerkev predstavlja osrednji bogoslužni prostor, s prostornino cca. 40.000 m³, z oltarno mizo in kipom Lurške Matere božje ter ambonom. Na stranskem oltarju s podobo stiliziranega križa iz vitrajev, se nahaja tabernakelj.

Spodnja cerkev, eno etažo nižje, služi tudi kot zimska kapela. Osrednji bogoslužni prostor s prostornino cca. 1.500 m³ ima sorazmerno nizek raven strop s prečnimi betonskimi traverzami, ki so na obeh stranskih stenah proti spodnjem delu oglati pod kotom zašiljene in nato ravno prehajajo v talno ploskev.

STANOVANJSKI KOMPLEKS ROZZOL MELARA

31

Studio Celli Tognon, 1982

Rozzol Melara stoji na vzhodnem robu Trsta, na grebenu, ki je izpostavljen severnemu vetru in v idealnem geografskem položaju. Stavba leži na pobočju hriba na vrhu doline s pogledom na mesto in morje. Izbira te lokacije od faze oblikovanja - ki je potekala od poznih 60 -ih do zgodnjih 70 -ih - je odražala namero, da se od mesta odtuji in drugačnost. Ta pogoj je bil delno spremenjen z naslednjo gradnjo nadaljnjih socialnih stanovanj skupaj s severno in zahodno mejo kompleksa ter razpršenimi majhnimi hišami na pobočju doline Rozzol.

Projekt je bil pripravljen med letoma 1968 in 1971, z vrsto različic do leta 1974, dokončno pa se je izvajal leta 1981. Obsega površino 11 hektarjev, kjer kompleks sprejme 2.500 prebivalcev. Obsegala je 648 stanovanj, državljanski in socialni dom, zdravstveni dom, več kot dvajset trgovin, osnovno in srednjo šolo, župnijski center in skupno garažo. Stanovanjski kompleks ima obliko velikega dvoriščnega objekta, sestavljenega iz dveh postavljenih večnadstropnih enot v obliki črke L, ki jih povezuje sistem pokritih poti in skupnih služb, ki tvorijo velik križ na osrednjem dvorišču.

Glavni cilj oblikovalcev je bil nasprotovati značilnim primestnim razmeram s strukturo, »zasnovano kot mejnik po svoji kakovosti in koncentraciji prostorov za organizacijo povezanega življenja«, pa tudi kot »vezivno tkivo okoliških domov, ki omogoča organizacijo ozemlja ... vsakemu [urbanemu] elementu daje funkcijo na široki mestni sceni «(C. Celli, »Pubblico e privato nell'insediamento di Rozzol Melara«, Casabella, št. 437, 1978).

ciao.